

6,5 måned,« lyder pædagogens vurdering af en 34-årig udviklingshæmmed mands omverdensbevidsthed. Men en anden pædagog skyder højere: »Han

svarer til 3,4 år.«

Begge pædagoger har benyttet en såkaldt Kuno Beller-test, der er et af tre elementer i en neuropædagogisk screening. Metoden bliver i stigende grad brugt på bosteder for udviklingshæmmede. I testen vurderer en pædagog, hvilke færdigheder de mener, at en udviklingshæmmed med hjerneskade har på otte områder som motorik, sprog, kreativitet og omverdensbevidsthed sammenlignet med et normalt barn på 0-6 år.

»Det er meget overraskende, at pædagoger kan vurdere den samme person så forskelligt, men det fortæller noget om, at borgerens dagsform varierer kraftigt, og at det formodentlig også har en betydning i screeningen, hvilke konkrete oplevelser en pædagog for nylig har haft med en borger,« siger Pia O'Donnell.

Hun har sammen med Maj Willemoes undersøgt neuropædagogisk screening som metode i specialet 'En hjerne til forskel' fra 2011.

Fra helhed til hjerne

I specialet viser de to tidligere studerende, at den neuropædagogiske screening er problematisk, fordi udviklingsalderen ikke kan bestemmes entydigt. De har ladet to forskellige pædagoger vurdere den samme person, og resultatet er, at udviklingsalderen kan svinge med flere år. For eksempel bliver en 40-årig mand af en pædagog vurderet til socialt og følelsesmæssigt at svare til et barn på knap 3 år, mens en anden pædagog mener, at han kan sammenlignes med et barn på 5,5 år.

»Metoden er ikke træfsikker, fordi udviklingsalderen er bundet op på pædagogernes subjektive vurderinger af personen. Hvis man bruger udviklingsalderen som et facit og ikke bare en rettesnor i det pædagogiske arbejde, risikerer man at begrænse, hvilke udviklingsmuligheder man kan se for borgeren, og det er problematisk,« siger Pia O'Donnell

Indtil for ti år siden blev den såkaldte 'Det Kan Nytte'-metode brugt på mange bosteder for udviklingshæmmede med hjerneskade. Metoden har rødder i en humanistisk helhedsforståelse af mennesket og antager, at alle er født med anlæg for at gennemleve en normal udvikling. Det pædagogiske arbejde har som mål at kompensere for de barrierer i omgivelserne, der står i vejen for den enkelte persons udvikling.

Neuropædagogik er derimod en form for anvendt neuropsykologi med et naturvidenskabeligt syn på mennesket. Antagelsen er,

HJERNEN & PÆDAGOGIKKEN

2.

Tvivlsom hjernetest

Resultatet af neuropædagogiske screeninger styrer mange steder, hvilke aktiviteter pædagoger tilbyder mennesker med hjerneskade. Men testresultaterne er meget usikre.

Af ANNETTE HAUGAARD

»Hvis man bruger udviklingsalderen som et facit og ikke bare en rettesnor i det pædagogiske arbejde, risikerer man at begrænse, hvilke udviklingsmuligheder man kan se for borgeren, og det er problematisk.«

at en udviklingshæmmed aldrig kan overskride den udviklingsalder, som vedkommende tildeles via en Kuno Beller-test. Det er denne vurdering, som Maj Willemoes og Pia O'Donnell har krydstjekket i forbindelse med deres speciale.

Undervurderer udvikling

De store forskelle, der er i Kuno Beller-screeningens bestemmelse af udviklingsalder, kan få konsekvenser for det pædagogiske

arbejde med konkrete borgere. På et bosted ønsker en ung mands forældre eksempelvis, at han skal lære klokken, men da pædagogen vurderer ham, får han tildelt en udviklingsalder på 1,5 år, og så mener man ikke længere, at det er muligt.

»Det er et eksempel på, at testen er for unanceret til at stå alene, og rummer en risiko for, at man undervurderer den betydning, et stimulerende miljø har. Hvis man i stedet havde brugt 'Det Kan Nytte'-metoden, ville man kigge på det hele menneske uden på forhånd at udelukke noget. Man ville måske have arbejdet med at give manden en tidsforømmelse ved at knytte konkrete klokkeslæt til specifikke aktiviteter for at finde ud af, om han var i stand til at lære klokken,« siger Maj Willemoes.

Ikke brug for tudekop

De to tidligere studerende opfordrer til, at pædagoger ikke kun læner sig op ad Kuno Beller-testens resultater, men også bruger deres sunde fornuft til at reflektere over effekten af deres arbejde med udviklingshæmmede med hjerneskade.

»Man må notere, om man opnår den ønskede adfærd i dagligdagen eller ej, og spørge, hvilke interventioner der gør, at noget har succes, og andet går mindre godt,« siger Maj Willemoes.

Pia O'Donnell mener også, at det grundlæggende er problematisk, at testen sammenligner voksne udviklingshæmmede med normalt udviklede børn.

»I det her screeningsmateriale spørger man til personens evne til at holde på en tudekop eller lægge et puslespil med tre brikker, fordi det er vigtigt for børnehævebørn. Men hvis personen interesserer sig for bordfodbold, giver det måske umiddelbart mere mening at teste, hvor god han er blevet til det over tid. Det vil formodentlig også give et helt andet syn på borgerens udviklingsmuligheder,« siger Pia O'Donnell.

MAJ WILLEMOES & PIA O'DONNELL

Maj Willemoes er oprindelig uddannet fysioterapeut og arbejder i dag som konsulent

på hjerneskadeområdet i Hvidovre Kommune. Pia O'Donnell har en tidligere uddannelse som pædagog og arbejder i dag som specialkonsulent på handicapområdet i Københavns Kommune. De blev begge cand.pæd. fra Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) ved Aarhus Universitet i 2011 med specialet 'En hjerne til forskel'.